

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petto eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai
:- Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė. :-

Didieji manevrai.

Kariuomenės apmokymo patikrinimui ir karo vadovybės, ypač vyresniųjų viršininkų, praktikai, šiais metais daromi kariuomenės manevrai.

Manevrų reikalingumas ir jų didelė nauda kiekvienam kariui suprantama. Kariuomenė tikrai manevruose gauna teisingą jam prigulinčio, karui kilus, kautynių veikimo įspūdį, o viršininkai ir štabai gauna vienintelę galimybę taikos metu praktikuotis kariuomenę valdyti.

Kad kariuomenės pastangos bereikalingai nežūtų, manevrus reikia praveisti labiausiai lavinančiame pavidale.

Manevrų pasisekimas pamokymo atžvilgiu priguli nuo jų organizacijos ir vadovybės.

Kiekvieni manevrai turi uždavinį parodyti kokį nors pagrindinių kautynių arba šiaip kariuomenės padėti, pav. parodyti susitinkamų kautynių sąlygas, aktyvumo svarbą, iniciatyvos paėmimą į savo rankas, arba galimybę silpnesniais pajėgomis sumušti stipresnį priešininką, būtent, sprendžiamajame momente sutraukti didesnių jėgų į svarbiausį punktą prieš priešininko išsklaidytas jėgas ir mušti jį dalimis ir t. t.

Tuo būdu aiškėja, kaip svarbi manevrų vedėjo reikšmė.

Šiais metais manevrus veda Kariuomenės Vadas gen. Žukauskas.

Žinoma, manevrai duoda tik karų iliuziją (paveikslą, atvaizdą), mažiau ar daugiau artimą šių dienų karams. Manevruose labai daug neišvengiamų dalykų, svarbiausia, tai skirtumas manevrų nuo karų, t. y. trūkumas tikrosios ugnies kautynių granatomis ir šoviniais. Kaip kariuomenės dalys gali spręsti, ar jos yra ugnyje, ar ne, jeigu tikrumoj tos ugnies nėra? Kaip gali sužinoti, ar kariuomenės dalis turi nuostolių nuo ugnies?

Vienintelis būdas papildyti šį trūkumą, tai tarpininkų paskyrimas.

Minimų tarpininkų reikšmė labai žymi ir atsakomybė ir dėl to renkant juos, kreipiama ypatingas dėmesys ir todėl jie turi būti skiriami iš vyresniųjų viršininkų tarpo. Vyriausia tarpininkų pareiga sekanti:

1) Jie turi atidžiai ir be paliovos sekti manevruojančių dalių veikimą ir jų viršininkų bei štabų valdymą.

2) Jie turi papildyti tuos neišvengiamus trūkumus ir sąlygas, kurie skiria manevrus nuo tikrojo karo.

Tarpininkai dalinami į vyriausius, vyresnius ir jaunesnius.

Vyriausias tarpininkas yra tik vienas abiem pusėm ir jis padeda manevrų vedėjui. Jo rolė: derinti vyresniųjų tarpininkų veikimą ir sekti, kad manevrų ideja ir tikslas būtų tikrumoj įgyvendinta.

Paiškinsim pavyzdžiais. Pavyzdžiui: manevrų tikslas parodyti pridengimus pavestoj jam kryptij, sulig duotu manevrams uždaviniu. Geriausia tai sprendžiama aktyviu veikimu, gi viršininkas, kuriam pavestas šis uždavinys, nusprendžia paimiti ginamąją poziciją, t. y. pasirenka pasyvų veikimo būdą. Prie šitokių sąlygų manevrai bus pertraukti. Bet šito lengvai galima išvengti, jeigu vyriausias tarpininkas savo laiku iš jam pristatomų įsakymų apie tai sužinos ir padarys pranešimą manevrų vedėjui, jog reikalinga duoti arba papildomų manevruojančios pusės viršininko įsakymų, arba net duoti papildomų žinių iš žvalgybos ir kt.

Galima ir nepaskirti vyriausiojo viršininko, tada jo rolę pasiimtų pats manevrų vedėjas arba jo pareigos pavedamos lauko štabo viršininkui.

Vyresnieji tarpininkai skiriami po vieną kiekvienai pusei. Jaunesnių tarpininkų skaičius priklauso nuo manevruose dalyvaujančios kariuomenės didumo.

Pirmieji manevrai buvo padaryti rugsėjo 12 ir 13 d. Mauručių rajone. Bendra manevrų eiga buvosekanti:

Mėlynųjų kariuomenė, puldama iš pietų Kauno kryptimi, rugsėjo 10 d. vakare užėmė frontą Vareną — Alytus — Mariampolė. Viena mėlynųjų divizija veikia kairiame Nemuno krante.

Raudonųjų kariuomenė puola iš šiaurės Rugsėjo 10 d. vakare priešakinės raudonųjų dalys pasiekė linijos Babtai — Jonava — Ukmergė.

Mėlynųjų rinktinės sudėtis: Vadas Vyr. Št. pulk. Ladyga. III pėst. divizija, 2 ulonų pulkas, 4 art. pulkas, pionierių kuopa, oro eskadrilė, 2 lauko radio stotys.

Raudonųjų rinktinės sudėtis:

Vadas — pulk. Velykis. II pėst. divizija, Karo Mokykla, 1 gusarų pulkas, 3 artilerijos pulkas, Mokojoji baterija, pionierių kuopa, oro eskadrilė, radio stotis.

III pėst. mėlynųjų divizijos vadas Mariampolėje 1924 m. rugsėjo mėn. 10 d. 18 val. gavo tokį Kariuomenės Vado įsakymą:

Varėna žemėl. 1:300000. 1924 m. 10. IX. 16 val.

Raudonųjų kariuomenės priešakinės dalys pastebėtos 10. IX. 10 val. 15 — 25 km. atstume į šiaurę nuo linijos punktų: Kaunas — Kaišedorys — Širvintai. Mūsų kariuomenė 10. IX. apsistojo postoviui fronte: Varėna — Alytus — Marijampolė. III pėst. divizija veikia kairiajame Nemuno upės krante ir žygiuoja:

1) dešinioji kolona, sudėty 6 p. pulko ir dviejų baterijų keliu: Alytus — Prienai — Kaunas; kolona pasiekusi Alytų, apsistojo ten kareivinėse;

2) kairioji kolona sudėty 9 p. pulko ir dviejų baterijų, keliu: Kalvarija — Marijampolė — Kaunas ir apsistojo Marijampolės kareivinėse;

3) 10 p. pulkas rugsėjo 10 d. 18 val. išvyks iš Suvalkų, žygiuodamas plentu, paskui kairiąją koloną, Marijampolės link.

Sustiprinimui III pėst. divizijos išsiunčia 2-ji ulonų pulką, kuris pribus į Marijampolę rugsėjo 10 d. iki 19 val.

Aš nusprendžiau ryt, rugsėjo 11 d., visa kariuomenė žygiuoti pirmyn, kad užimtų frontą: Naujieji Trakai — Prienai — Dembava Būda.

III pėst. divizijos vadui statau uždavinį iki rugsėjo 12 d. 8 val. užimti Prienai — Dembava Būda frontą ir išstačius iki 12 val. apsaugą, sustoti minėtuose punktuose iki mano įsakymo.

III pėst. divizijos Štabas — k. Dembava Būda.

Apie užėmimą nurodytų punktų ir apsaugos išstatymą pranešti man į Alytų.

Iš dešinės, dešiniajame Nemuno upės krante, veikia IV pėst. divizija, su kuria skyrimo linija — Nemunas. Iš kairės kaimynų nėra.

Kariuomenės Vadas

P a s t a b a: 10 pėst. pulkas ir IV pėst. divizija — sutartiniai.

Šio įsakymo išpildymui rugsėjo m. 11 d. III pėst. divizijos vadas savo diviziją perkėlė į Prienų — Mikalajovo frontą.

II pėst. raudonųjų divizijos vadas Kaune 1924 m. rugsėjo mėn. 11 d. 21 val. gavo tokį Kariuomenės Vado įsakymą:

Ukmergė žemėl. 1:300.000. 1924 m. IX. 11. 19 val.

Mėlynųjų kariuomenė puola iš pietų į šiaurę ir rugsėjo mėn. 10 d. vakare užėmė frontą linijoje punktų Marijampolė—Alytus—Varėna ir ten apsistojo. Rugsėjo mėn. 11 d. 18 val. pastebėta visame fronte prieš dalį pergrupavimas. Fronte Marijampolė—Alytus rugs. 10 d. apie 19 val. ant plento Marijampolė — Kaunas ties Marijampolės miestu pastebėta kavalerijos joja. Kelyje iš Alytaus Balbieriškio—Prienų link 11. IX. 16 val. 5 km. atstume nuo Alytaus pastebėta prieš kolona su artilerija.

Viso kairiajame Nemuno krante prieš yra apie diviziją.

Reikia pabrėžti, kad mėlynųjų kariuomenė žygiuoja lėtai, taupydama kovotojų jėgas, taigi galima laukti susidūrimo su jo nenuvargintomis žygiuojančiomis dalimis.

Raudonųjų kariuomenė, puldama iš šiaurės rytų į pietus, naktį iš 11 į 12 d. rugsėjo mėn. užėmė frontą Kaunas—Kaišedorys — Širvintai ir apsistojo postoviui.

Raudonųjų kariuomenė II pėst. divizija rugsėjo mėn. 12 d. 4 val. susikoncentravo Kaune.

Kairiau II pėst. divizijos veikia I pėst. divizija; jos dešinysis sparnas — Rimšiškiai. Iš dešinės kaimynų nėra.

Aš nusprendžiau ryt rugs. 12 d. visą kariuomenę palikti dabar užimame fronte ir ruošti pulti priešą.

II pėst. divizijai įsakau, išstačius neveliau 6 val. 12. IX. apsaugą linijoje Kempiškiei — dv. Kazimierava — Rožiškiai — Rokiai, pasilikti Kaune ir parengti dalį žvalgų.

Apie apsaugos išstatymą pranešti man į Ukmergę.

Kariuomenės Vadas

P a s t a b a: I pėst. divizija — sutartinė.

Šio įsakymo išpildymui II pėst. divizijos vadas išstatė dvi apsaugos rinktinis — dešinioji rinktinė iš 5 pėst. pulko vieno bataliono Alšėnų — Kempiškių, Kazimieravos dv. — Rožiškių fronte imtinai ir kairioji iš 2 pėst. pulko vieno bataliono Jesios upės — Rokių fronte ir ėmėsi visų priemonių apsaugoti visus tiltus per Nemuną.

Rugsėjo 12 d. Kariuomenės Vadas apvažinėjo apsaugos sargybas, patikrindamas jų teisingą išstatymą ir tarnybos ėjimą. Kariuomenės Vadas rado sargybas puikioj tvarkoj. (B. d.).

Pulk. K. Boleckis.

Žvalgvytis.

Saulužėlė.

Nusileidus saulužėlė
penkius amžius nesikėlė
netekėjo.

Ir sutemo apsiniaukė
skaistus dangus, papilkavo,
patamsėjo...

Krupulingi spindulėliai
tamsoj nyko lyg šešėliai
rytmetėly,
o naktuzė vis tamsėjo,
skurdūs balsai vien aidėjo
patamsėly.

Ir vargeliai — brolužėliai,
kaip dygieji radastėliai.
suklestėjo.

Žemė skausmų surakinta,
vien ilgėjos, vargais pinta
ir drebėjo...

Pas jūružę — žilaplaukę Nemunėliu
plūdo daugel ašarėlių
kas dienele.

Tik vargužio nieks nematė,
nieks atjausti nenorėjo
mūs šalele.

Nyko laikas, amžiai ėjo.
Pražūtį visi minėjo,
kapą pylė...

Tik naktelė neišlaikė:
Tauta kilo, išsilaikė,
priešai apsvylė...

Mums saulelė vėl nušvito;
tamsos pančiai jau nukrito:
subyrėjo...

Mes pakilom, net nustebo
tamsos pranašai, suglėbo,
sudrebėjo...

Latvių karo ministerio permaina.

Nesenai Latvių karo vadovybėje įvyko permainų. Buvęs iki šiol karo ministeris pulkininkas Birkenšteinas turėjo pasitraukti iš užimamos vietos ir užleisti ją kitam asmeniui. Reikia žinoti, jog latvių kariuomenėje iškilo kai kurie svarbūs principiniai klausimai, į kuriuos spauda stengiasi reaguoti. Pulk. Birkenšteinas, pradėjęs eiti karo ministerio pareigas, suprato, jog spauda kariuomenės gyvenime turės didelės įtakos, todėl jis išleido tuo reikalu įsakymus. Jam beministruojant patraukta teisman apie 5—7 laikraščių, kas įvyko iš karo ministerio pusės pirmą kartą. Iki jo nė vienas nesiryžo tai daryti. Pulk. Birkenšteinas ėjo ministruoti obalsiu — kariuomenė be politikos ir politika.

be kariuomenės. Prisilaikydamas šio obalsio, jis pravedė kariuomenėje etatuose didelių permainų. Veik visus aukštesniųjų vietų karininkus pakeitė naujais, maždaug tais, apie kuriuos jis žinojo jog žmogus nepriklauso jokiai partijai. Toks jo griežtas gyvenimo sumanymo pravedimas, sukėlė karininkų tarpe didelių nusiminimų, nepasitenkinimų, nesusipratimų ir t. t. Daugeliui karininkų prisėjo visai apleisti kariuomenės eiles ir eiti... net nežinia kur, nes Latvijoje inteligentui yra sunku gyventi. Be to, jis buvo šaulių karininkų (dar iš rusų laikų) šalininkas, kas buvo matyti iš divizijos vadų paskyrimų, todėl jis sukėlė kai kuriuose karininkų sluoksniuose nepasitenkinimų. Tačiau jo laikais liovėši karių ir civilių tarpe nesusipratimai, kas buvo žymiai prieš jo laikus įsivyravę. Jei ne Niedros byla, tai galimas daktas, jog jis būtų ilgai ministeriavęs, nes gabumų karo srityje jis turėjo užtektinai, kas rodo, jog į karo įstaigas ir jų darbus beministeriaujant įnešė daug permainų ir pertvarkymų. Priežastis dėl ko jam reikėjo atsistatydinti, tai svarbi visai Latvijai A. Niedros byla. Buvo taip: pastorius A. Niedra 1917—18 met. buvo svarbiausias Bermonto užmanymams įkvėpėjas, jo palaikytojas, dėl kurio turėjo žūti prieš jį kariaujant daug latvių jaunuomenės. Šių metų pradžioje atvykęs iš Vilniaus Niedra buvo areštuotas ir jo byla buvo perduota svarbioms byloms tardytojui. Galų gale reikėjo išspręsti, kur Niedra teisti—ar civiliam teisme, ar karo teisme. Buvo tartasi ministerių kabinete ir pulk. Birkenšteinas ten daugumoje rado pritarimą, jog Niedros bylą reik perduoti civiliniam teismui. Jo patarimu kariuomenės teismo valstybės gynėjas šią bylą ir pervedė į paprastą teismą. Šis žygis sukėlė latvių spaudoje didelį triukšmą, todėl įvairiems gandams, spėliojimams apie karo ministerį nebuvo rubežiaus. Šis spaudos triukšmas ministerių kabinete sukėlė ginčų ir vidaus reikalų ministeris griežtai užprotestavo dėl šios bylos atidavimo paprastam teismui, jis griežtai reikalavo, kad karo ministeris atsistatydintų, nes kitos išeities visai nėra. Vidaus reikalų ministeris manė, jog tik tokiu žygiu bus galima spaudą ir susidomejusią visuomenę nuraminti. Todėl ministerių pirmininkas ir pasiūlė karo ministeriui atsistatydinti, ką pastarasis ir padarė.

Pažymėtina, jog spauda, užsipuolusi ant pulk.

Birkenšteino, įdriso kibiti ir į kitus aukštesnius karininkus, kaip į generalio štabo viršininką, kariuomenės vadą ir t. t. Šis reiškinys rodo, jog greitu laiku latvių spauda vėl gali įtraukti savo kariuomenę į politikos sukurį. Dabartinis karo ministeris yra civilis asmuo, priklauso partijai, todėl yra abejonių, ar galės jis išlaikyti kariuomenę be partijų rietenos.

A. Dilys.

Karo chronika.

— **Okupuotoj Lietuvoj.** Rugsėjo 9 d. tarp Varenos ir Valkininkų per mašinisto neatsargumą nuėjo nuo bėgių lenkų šarvuotas traukinys. 2 kareiviai užmušti ir 13 sužeisti.

— **Čekoslovakų karo ministeris** Udrzal atvyko į Paryžių pasitarti karo klausimų reikalais su nauju Prancūzų karo ministeriu gen. Nollet.

— **Norvegų krašto apsaugos ministeriu** paskirtas civilis Jakobsenas, kuris niekad nieko bendro su kariuomene nėra turėjęs.

— **Naujokų netinkamumas.** Katovicuose (Lenkų Silezijoje) iš 700 pašauktųjų naujokų stojo 540, iš kurių 15% buvo visai netinkami kariuomenei.

— **Tarnybos ilgis.** Lenkijoje nustatyta tarnybos ilgis. Visoms ginklo rūšims 2 metu, raitininkams ir artilerininkams 2 metų ir 1 mėnesis. Taikos metu kariuomenėn šaukiami jaunuoliai, baigę 21 metus, o laike karo 19 metų baigusius. Atsargoj yra visi iki 40 metų, Apsaugoj iki 50 metų.

— **Del lakūnų nelaimių.** Kadangi Čekoslovakijoje pastaruoju laiku buvo labai daug aeroplanų nelaimių, todėl atstatytas karo ministerijos aviacijos skyriaus vedėjas.

— **Del benzino šmugelio,** kuris įvyko šiais metais Čekoslovakijos Krašto Aps. Min., nuteista kalėjimui nuo 4 metų iki 6 mėnesių 4 kapitonai ir vienas pulkininkas.

— **Turkijoje** privalomoji karo tarnyba tęsiasi nuo 18 iki 40 metų amžiaus. („Mil. Woch.“ 8 Nr.)

— **Belgijos kariuomenės išlaikymui** 1924 m. pasiekė 547.824.000 frankų, 53.236.000 mažiau negu 1923 m.

J. Buivydis.

Atgailos keliais.

(iš pirmųjų mūsų nepriklausomybės gynimo dienų).

Saulutė gerokai pakilus, keliu ėjo du vyru, kaimietiškomis sėmėgomis, su šautuvais, tūta žemyn. Galvas jų dengė šalmai. Tai buvo mūsų to laiko kareiviai, kada visa kareivių uniforma susidėjo iš kepurės su Vyčiuuku ir trikampio ant rankovės.

— Dievaž — tarė vienas — Vilkiškiai visgi toliki; tegu juos kur.

— Žinoma — atsakė kitas. — Kur nebus toli, kai kiaurą naktį į pozicijas drožei, o čia dar užtvoron. Ir šuo išleistų liežuvi.

Pirmas nieko neatsakė, tik paspartino žingsnius. Antras kiek sustojo, nubraukė nuo veido prakaitą, perkėlė šautuvą nuo vieno ant kito peties ir paskubėjo pavyti pirmąjį.

Prieš akis išaugo kaimas. Tikriausiai ne kaimas, o didelė viensėdija kalnelyje. Po kaire matėsi žalias miškas, kitoje pusėje miško link, apaugęs krūmokšliais slėnys. Matyt ten buvo upė.

Abu vyru įžengė į kiemą. Ūkis buvo tarytum išmiręs; tik ties gryčia plovėsi senutė.

— Padėk Dieve! tarė pirmasis vyras.

— Dėkui, dėkui, vaikeliai, pakėlė senutė savo raukšlėtą veidą ir pažvelgė į vyrų veidus.

— *Duok, močiut, vandens atsigerti,—tarė pirmasis ir nusikabinęs nuo pečių šautuvą atsisėdo ant suoloelio. Senutė suskubę:

— Tuoj, tuoj, vaikeliai, — ir nuėjo į gryčią. Neilgai lukterėjus išnešė ji iš gryčios puoda vandens ir dar kaž kokį indelį. — Štai vaikeliai, jums vandens. Bėda, šeiminkai išsivarė visus gyvulius, neturiu pienelio pavaišinti. Na tai dar radau čia uogų košelės. Įsidėkit į vandenį, bus smagiau gerti, o tai šalto, gero vandens neturiu, — tupčiojo senutė. — Dievo koronė, su tais balsavikais. Einu vakar į šaltinį vandens atnešty; sakau, reiks mūsų maskoliukams, tik nueinu į pakalnę, kad patrako šaudyti iš visokių armojų, vis pro ausis. Sugriuvau ant žemės, lyg negyva. Šaudė, šaudė, o aš guliu. Paskum lyg nustojo, o aš ropečkom ropečkom ir grįžau į namus. Dėkavoju Dievui, kad dar gyva likausi. Sakykite susimildami, vaikeliai, ar daugiau tie bedieviai balsavikai nebeatėis?

— Nebeatėis, nebeatėis, — ramino senutę pirmasis.

— Duok Dieve! — pratarė senutė. — O tai visgi jie arti. Štai šią naktį mūsų maskolėliai tupėjo už kluono ir šaudė. Sėdžiu sau sklepe ir kalbu poterius. Manau, šit jau mirtis. Bet pašaudė ir nustojo. Jūs vykit juos. Ko jie čia dabar, tie balsavikai, stovi!

— **Ginklų šmugelis.** Londone suimti du anglai, kurie mėgino slaptai Rusijon kulkosvaidžius gabenti.

— **Jūrų ginklavimasis.** Anglijos karo ministeris pranešė parlamente, kad Anglija stato 3 naikintojus ir mano statyti dar 2. Japonija stato 8 ir mano dar statyti 18 naikintojų. Nardomųjų laivų stato Anglija 7, Japonija 11 ir mano statyti dar 20. Kreiserių Anglija stato 4, mano statyti 5, Japonija stato 5 ir mano statyti 6.

— **Rastas minų laukas.** Suomijos pakraščiuose ties Narganu 20-25 mtr. gilumoj rastas 50 minų laukas.

— **Arsenalo (ginklų sandėlio) gaisras.** Reno (Prancūzijoje) arsenale ištiko didelis gaisras, kuris sunaikino šovinių fabriką. Nuostolių padaryta į milijoną frankų ir arti 800 darbininkų liko be darbo.

— **Sprogo sviedinys.** Laike šaudymo pratimų prie Varšuvos virš pėstininkų apkasų sprogo sviedinys. Du pėstininkų kareivių užmušta ir du sunkiai sužeista.

(„Mil. Woch.“ 9 Nr)

— **Anglija remianti arbitražą.** Sąryšy su įvedimu arbitražo, Anglų atstovas Tautų Sąjungoj Lordas Parmoor pareiškė laikraščių korespondentams, kad jeigu kuri valstybė atsisakytų nuo arbitražo ir pultų kitą kraštą, Anglija duosianti savo laivyną užpultajam kraštui ginti.

— **Del Vokiečių priėmimo į Tautų Sąjungą.** Tautų Sąjungos nusiginklavimo komisijoj Anglų atstovas Lordas Parmoor pareiškęs, kad nusiginklavimo planas negalys būti tobulas, kol nebus Tautų Sąjungoj Vokietijos. Anglų delegacija remianti kiekvieną pasiūlymą priimt Vokietiją į Tautų Sąjungą. Šiam anglų pareiškimui pritarė Prancūzų atstovas Boncour ir pasiūlė pavesti Tautų Sąjungai atskirų sutarčių kontrolę.

— **Prancūzų lakūnų nelaimė.** 3 prancūzų karo orlaiviai nukrito Speyerdorte, Palatinate, iš kurių vienas nupuolė ant aerodromo ir uždegė jį. Aerodromas su daug jame buvusių orlaivių sudegė. Iš lakūnų du užsimušė, o kiti tik sužeisti.

— **Prieš konfiskavimus karo metu.** Iš Stokholmo pranešama, kad tarptautinis teisininkų kongresas priėmęs vieno Anglų atstovo pateiktą rezoliuciją,

kurioj griežtai smerkiamas kariaujančių vyriausybių privatinės nuosavybės konfiskavimas karo metu, kaip barbarizmo liekana.

— **Žada padegti miškus.** „Kurjer Polski“ praneša naujas neramias žinias nuo Lenkijos rytų rubežiaus. Esą rusų agentai platina žinias, jog bus sudeginti miškai pasieny. Tų miškų gyventojai didelėmis masėmis bėga Lenkijos gilumon. Be to, visur platinama daugybė atsišaukimų ir brošiūrų prieš Lenkijos šių kraštų valdymą. Platinama gandų, jog čia greitai laiku būsianti paskelbta Sovietų respublika. Iš Vilniaus ir Lucko pranešama apie naujus Sovietų būrių užpuolimus.

(„Pr. Pr.“)

— **Vėl sprogimai Rumunijoje.** Offumatzi tvirtovėj, netoli Bukaresto, nežinomų asmenų išsprogdinta 10 vagonų sprogstamosios medžiagos.

— **Marno sukaktuvės.** Rugsėjo 7 d. garsioj Meaux miesto katedroj buvo iškilmingai apvaikščiotos 10 metų Marnos kovų sukaktuvės. Minimose kovose prancūzai sulaukė vokiečių veržimasi į Paryžių. Iškilnėse dalyvavo daug garsių prancūzų generolų, dvasininkų ir visuomenės veikėjų.

— **Sudane.** Anglų vyriausybė paskelbusi apgulos stovį Sudane (Afrikoj) del ten prasidėjusių egiptiečių riaušių. Egiptiečiai reikalauja Sudaną gražinti Egiptui.

— **Vengrai del nusiginklavimo.** Tautų Sąjungos susirinkime Vengrijos atstovas gr. Appony išrodinėjo, kad nugalėtų tautų nuginklavimas turys duot pradžia visuotinam nusiginklavimui ir kad dabar turys būt pradėtas vykdyti visuotinas nusiginklavimas, nes moralinis susipratimas ir bendradarbiavimas nesąs galimas, kol tautos nusiginklavimo atžvilgiu nėra lygioj padėtyj.

— **Danų nusiginklavimas.** „Times“ korespondentas praneša apie naują Danų nusiginklavimo planą, kuriuo einant bus visai panaikinta priverstiną karo tarnybą. Kariuomenė susidės tik iš 7.000 žmonių „sienos sargybos“ ir keletas ginkluotų laivų, kurie veiks kaip vandens policija Danų pakrašty. Kariuomenės ir laivyno išlaikymas atseisias arti 11 milijonų kronų metams vieton dabar 60 mil kr.

Sienų sargyba būsianti sudėta iš savanorių, kurie sutiks tarnauti po 12 metų.

— Pravysim, pravysim, močiut! — tarė pirmasis atsikeldamas. — Nė kvapo bolševikų čia nebebus. Galėsi, močiut, neapšaudoma eiti vandens atneštų. Einam! — tarė į antrąjį vyrą.

— Ko čia, Jonai, skubėsi. Spėsim. Visvien anieji jei iki šiol laukė, tai ir dar palauks. Reik pasilsėt.

— Spėsim pasilsėt, — rūsčiai atrėžė pirmasis. — Einam! Dėku, močiut, už vandenį ir už vaišes. Eisim vyli bolševikų. Tai, sakai, mūsiškiai už kluono?

Antrasis nenoromis atsistojo ir pasitaisęs šautuvą, pasirijo eit. Senutė susirūpino.

— Ar jau, vaikeliai, einat? Palaukit aš jums džiovintos duonos išnešiu. Galėsit pakrimst.

Antrasis nudžiugęs, kad dar nereik eiti, vėl susmuko ir tarė:

— Kad tu žinotum, kaip man nugriaužtos kojos, vos bepainu.

— Ir man nugriaužtos, — atsikirto pirmas. — Ir aš einu ir eisiu.

Senutė išnešė maišelį džiovintos duonos ir prikišė ja vyrams kišenių. Tuodu atsisveikinę paskubėjo iš kiemo į kluoną. Ten jų laukė vienas irgi su šalmu, su švarku, aplaistytu kraujais ir basom kojom.

— Sveikas! — tarė pirmas atėjęs vyras. — Ką, tu tik vienas?

— Vienas — atsakė šis linksmas. — Buvom du, bet vienas jau grįžo.

— Kaip jis tave, sužeistą, paliko vieną — nustebo pirmasis.

— Tai, kad jis dar labiau sužeistas. Naktį pastebėjau štai tame slėny lyg kokius šešėlius. Šauk, sakau draugui, kartą. Jis ir iššovė. Kad užklups bolševikai šaudyti. Jie, pasirodė, naktį mus užklupti išnetyčių norėję, tik nepasisekė nepastebėtai prieiti. Tai kad pradėjo piškinti, — visas šitas slėnys ugnyje. Mes, atsakydami šaudėm, šaudėm, žiūriu, kad ir šovinių neperdaugiausia turime. Aš draugą čia palikau, o pats į šoną. Ten, matai, duobutė yra, ir iš ten labai gerai galima išilgai slėnį apšaudyti. Mes tik šaudom, o jie tik piškina, kaip žydo bitės. Gal ir visai netaip gerai būtų mums pasibaigę, jei tik iš šono nebūtų mūsų patrulis pasirodęs. Ir vos tik jie pradėjo duoti, taip visi bolševikai ir išbėgiojo. Grįžtu prie Petro, žiūriu, begulys. Tu ką čia, sakau, guli. Blogai, sako, bitelė įgėlė. Pasižiūriu, gi pro dešinį petį tikrai bitelė išėjo, bet sprogsi visą petį išdraskiusi. Atidaviau patruliui, kad jį parvestų, o pats stoviu. Žiūriu, kad ir aš pats truputį sužeistas. Bet nieko! Per patį minkštimo kraštą išėjol susukiau marškiniais ir laukiau, gal vėl biaurybės užsimanys pulti. Nebepuolė. Bet visgi mes juos pravijom — linksmas pridūrė.

— Štai žiūrėkit, — pradėjo aiškinti naujai atėjusiems. — Šitas slėnys biaurus; juo nuolat atslenka būriais bolševikai. Bet ir tą kalną reik daboti; už jo iš

— **Apie cheminį ateities karą.** Londone gautas iš Zenevos pranešimas apie galimą cheminį karą ateity. Pranešimai radiotelegrafo pagalba bus perduodami visuomenės žiniai, kad tuo būdu ją supažindintų su negirdėtais naikinčiais naujesio išradimo prietaisais ruošiamais ateities karams.

Einant naujesiais cheminiais karams prisiruošimo išradimais, žmonės bus žudomi ne tik dujomis,

rinktas aukas įsigyta 78 aparatai, iš kurių 54 jau taisyti. Be to, renkamos aukos pastatymui dar 72 aparatų. Draugija yra išleidusi daug populiarių raštų aviacijos reikalams; leidžia specialų laikraštį „Samoliot“, kurio išeina 40.000 egz.

— **Lenkų korpusas pasieniams saugoti.** Lenkų vyriausybė ruošia projektą organizavimui tam tikro korpuso pasieniams saugoti. Korpusas busias vidaus

Mūsų šarvuoti automobiliai pafrontėj (1920 m.).

bet ir bakterijomis, kurios krašte platins baisiausias užkrečiamas ligas.

Apie šiais baisiais pasauliui gresiančias nelaimes praneša tam tikra ginklavimui apribuoti komisija prie Tautų Sąjungos.

— **Sovietų oro laivynas.** Rykovui pirmininkaujant įvyko oro laivyno rėmimo draugijos prezidiumo posėdis. Ši draugija laike pusantros savo veikimo metų surinko 4.180.000 aukso rublių aukų oro laivyno statymui. Draugija turi arti 1.200.000 narių. Už su-

reikalų ministerio žinioj ir rūpinsis rytų pasienio saugumu, gindamas jį nuo banditizmo ir šnipų. Korpusas turėsias 5 brigadas, brigadą sudarysias 3-4 pėstininkų batalionai ir 3-4 kavalerijos eskadronai. Š. m. spalio mėn. pabaigoj jau bus suformuotos 3 brigados, po vieną Vilniaus sričiai, Novogrudko ir Volynės vaivadijoms. Korpuso karininkams ir kareiviams bus suteiktos tam tikros tarnybinės privilegijos.

— **Graikų kariuomenėj ir laivyne** yra išsiplatinęs kišimasis į politikos reikalus, kas yra didžiausia

miškelio nepastebimai gali užėiti. O ten toli namai. Matot, ten jų sargyba pagal tvartą stovi. Ir žiūrėkit, vyrai, kad nemažiau dvidešimties bolševikų parautumėt,

— Gerai, gerai, tarė pirmasis. — Bet kaip tu grįši sužeistas?

— Ve, — nusijuokė sužeistas, — nebepirmiena. Kas čia yra? Tur būt, už kokios varsnos dabar daugiau mūsų ateis? Taip, nu tai koks čia sunkumas. O pirma čia stovi dviese ir nežinai, ar užpakaly tau nors vienas būtų. Ir tai nėra ko nusiminti. O dabar, pašaudei kiek, dar neįsismaginiai, o jau pagalba atėjo. Patys niekai nueiti. Na sudiev! — Ir tai taręs nuėjo už kluono.

Pirmas vyras apžiūrėjo vietą. Juodu stovėjo griovy už krūmų, priešo nematomi, tik jie viską prieš save matė, kaip ant delno. Įdomiai apžiūrėjo kalnelį, slėnį, ir tolimą bolševikų sargybą, ir pasvarstęs tarė:

— Tu, Jurgi, pasilsėk šičia, o aš padabosiu?

Jurgis nelaukdamas raginimo, tuoj atgulė griovy. Jonas dar sykį apžiūrėjo ir mažu — pamažu, užsimastė, žiūrėdamas į tolį. Jurgis taikėsi užmigti.

Jonas buvo dikto ūgio, šviesiaplaukis, mėlinakis, plačių pečių. Beveik mažazemių sūnus nuo mažens pas žmones tarnaudavo, ir susidėjęs skatiko, su savo broliu nuomavo žemės sklypą. Visada rimtas, juokų nemėgo, pastojo kariuomenėn tada, kada apie lietuvių

kariuomenę vos pasklido gandai, palikęs viską, kruvinu prakaitu uždirbtą, brolio rankose. Buvo jau du sykiu sužeistas, bet užsispyręs į ligoninę nėjo, o pasigydė, būdamas žygiuotėje. Dar prieš pastojant kariuomenėn buvo susimylėjęs su Magduke, ūkininko samdininke ir būtų ją vedęs, jei nebūtų ištikęs stojimas kariuomenėn. Kuomet Magdukė išgirdo, kad Jonelis stoja į kariuomenę, neatkalbinėjo jo, žinodama, kad tai būtų bergdžias darbas, tik primigtinai prašė, kad nesistengtų papulti mūšin, kad nenušautų jos Jonelio.

— Žino ką ten bobos — tarė pats sau Jonas juokais. Kada pastojo kariuomenėn, vos susipažino jis su šautuvu, taip ir kaujasi kasdien iki šiam laikui.

— Vargšė Lietuva, — atsidūso Jonas, ir kas tik nepuola jos.

Prisiminė, kad dar vokiečiai neišsikraustė iš Lietuvos, ir lenkai taikosi giliau Lietuvon įlįsti. Bus darbo, mano Jonas. Jam nebaisūs priešai, jis tą žino, reikia tik išvermės.

Kiek sykių vienas jis atsilaukdavo prieš bolševikų gaujas. Jei ir kartais reta kulka jį palytėdavo, tai tik tada, kai jis išguldydavo visą priešų aibę.

(Bus daugiau).

Graikijos nelaimė. Jau dveji metai, kaip kariai neduoda valstybei ramybės. Išmintingesni karininkai, mato kad Graikija tol neturės taikaus gyvenimo, kol kariuomenė neatsisakys nuo politikos. Tuo būdu visi Atėnų įgulos karininkai rugs. 12 d. susirinkime griežtai pasmerkė visus bandymus visuomenės tvarką ardyti ir nutarė, kad kariuomenė laikytųsi visiškai nuošaliai nuo politikos.

— **Kinų vidaus karas** tęsiasi. Mandžurijos generalgubernatorius paskelbęs karą Pekino vyriausybei ir žygiuoja Pekino link. Dvi divizijos paskelbė Čekiangio nepriklausomybę. Kinų ministerių kabinetas išleido perėdymą kuriuo įsakoma Kiangsu karo gubernatoriui imtis priemonių sukilimui numalšinti, tvarkai įvesti ir apsaugoti svetimtaučių gyvybei ir turtui.

15 mylių nuo Šanchajaus ėjo smarkios kautynės, kurias laimėjo vyriausybės kariuomenė, kuri neseniai gavo naujos pasparties. Taip pat kilęs sukilimas ir Mongolijoje

— **Sunki ispanų padėtis Maroke.** Ispanų padėtis Maroke žymiai pablogėjusi. Sukilėliai jau apsupę Tctuaną ir atstūmė atgal ispanų pasiūstą pagalbą kariuomenę. Ispanai į Totuaną nebegali įsigabenti maisto. Ispanų kariuomenė daug kenčia nuo ligų. Sukilėliai graso apsupti ir paimti nelaisvėn, arba suvaryti jūron 60.000 ispanų kareivių.

— **Sukilimas Kaukaze.** Sukilimas išsipletojo visoj Gruzijoje. Sukilėliai paėmė visas svarbesnes geležinkelių linijas ir be to esą paėmė Tiflisą, Kutaisą ir puola Batumą. Sovietai pasiuntė į Batumą Juodųjų jūrų laivyną su stipria pagalba kariuomene. Bolševikai belaisvius be pasigalėjimo šaudė būriais.

Kariuomenės gyvenimas.

Geležinkelių b-nas. Rugsėjo 7 d. Švietimo Komisijos Dramos Sekcijos Vedėjas vyr. leit. Kascevičius savo 10 metų scenos veikimo sukaktuvėms paminėti pastatė lietuvių kalbon J.M. verstą Gogolio 5 veiksmų komediją „Revizorius“. Reikia pažymėti, kad yra tai rimta savo pastatymu komedija, kurią nedaugialis ir rusų scenos mėgėjų imdavosi pastatyti, tatau ir mūsų scenoje dar tikrai tepasirodo vos trečiu kartu (1920 ar 1921 m. Mariampolėj ir Vilkavišky), gi karių mėgėjų scenoj bene bus tai naujiena!

Kai del atlikimo—tai kad ir būta kai kurių spragų, bet prie provincijoje esamų sąlygų, juo labiau karių scenoj, atlikta sveikintinai. Pati komedija gana turtinga gyvenimo nuotikiais, vaizduojančiais praeito šimtmečio rusų valdininkus.

Kai del paties jubilato galima pastebėti, kad jis jau ne pirmu ir ne dešimtu kartu parodo sugebėjimą pastatyti ne kiekvienai mėgėjų trupei prieinamus scenos veikalus. Taigi pasididžiutuina karių scenos mėgėjams savo tarpe tokių pajėgų turinti!

Ltn. Balsys.

Rašiniai apie kariuomenę. Š. m. „Lietuvos“ 203 (1705) Nr. iš IX. 10 tilpo ilgokas nuolatinio „Kario“ bendradarbio St. Butkaus rašinys „Mūsų kariuomenės sportas“, kuriame apimamas mūsų kariuomenės sporto judėjimas nuo 1920 m. iki šių metų. Iš to straipsnio mažai pažįstanti mūsų kariuomenės sportą visuomenė turės tam tikrą vaizdą, kokiais metais, maždaug, kas žymesnio buvo padaryta ir kokios dalys daugiau pasižymėjo sporte ir t.t.

Pilnai nupiešti mūsų kariuomenės sporto judėjimą būtų labai sunku arba tiesiog negalima, kadangi nesant kam jo sekti daug istorinės sporto medžiagos žuvo ir tebežūna.

Sportas.

Lietuvoje.

Futbolas. Šeštadienį Makabi aikštėj įvyko įdomios futbolo rungtynės tarp L.F.L.S. ir Makabi. Žiūrovų prisirinko iki 5000, kurie sekė labai gyvą, atkaklią ir įdomią rungtynių eigą. L.F.L.S. žaidė su atsarga, Makabi gi pilname sąstate. Persvara ir iniciatyva buvo L.F.L.S. rankose, bet vistiek nesugebėjo įvartyti į Makabi vartus kamuolio. Pirmas havtaimas pasibaigė 0:0. Antrame havtaimė Makabi turėjo pavojingą L.F.L.S.-ai prasiplėšimą ir per L.F.L.S. gynėjo ir vartininko kalnę tapo įvartytas golas, kuris ir nulėmė jų laimėjimą. Makabi tokiu būdu pirmą sykį laimėjo prieš L.F.L.S. su mažu skaičiumi golų 1:0.

Futbolo pirmenybės. Greitu laiku prasideda II (rudens) rato pirmenybės visose 4 grupėse. Jau nuo 20. IX. vyksta pirmos rungtynės. II rato eiga nulems, kas bus nugalėtoju. Sekmadienį rugsėjo 21 d. 16 val. įvyksta labai įdomios rungtynės tarp L.F.L.S. ir Kovo. Šių rungtynių eiga nulems, kas bus nugalėtoju, nes jie pirmame rate turėjo lygų taškų skaičių. Futbolo Lyga sutvarkė taip tvarkraštį, kad prieš įvyksiant I kom. rungtynėms, vyks rungtynės tarp II ir B grupės komandų, tai gi futbolo mėgėjai galės anksčiau atvykę pamatyti dar įžangines rungtynes.

IV Lietuvos Lengvosios atletikos Pirmenybės. Rugsėjo 13 ir 14 dienomis Kaune įvyko lengvosios atletikos rungtynės, kuriose dalyvavo iki 100 atletų.

Laike šių rungtynių yra pasiekta daug gerų vaisių.

Pirmenybes sulig klubais įgyja:

1 vieta — Klaipėdos Spv.

2 „ — Kauno Sporto klubas

3 „ — L.F.L.S.

Moterų grupė:

1 vietą: Moterų Sporto Mėgėjų Ratelis

2 „ — L.F.L.S.

Iš viso yra pastatyta 17 naujų rekordų.

Užsienyje.

Aštuntoji ir paskutinė Olimpiados diena arba Maratono diena.

Šioj dienoj svarbiausiu numeriu ir Olimpiniu laimėjimu yra Maratono bėgimas—42 kil. 195 mtr. Visi susidomėję, kas laimės? Suomia savo rankose turi visas ilgas distancijas.

Į tolimą kelionę prisirinko 58 įvairių tautų ir spalvų bėgėjai. Karštis dėl šios distancijos perdidelis. Bėgėjų tarpe veteranas Kolemäinen Hannes (Suomija) VII Olimpiados Maratono nugalėtojas ir V Olimpiados nugalėtojas ilgose distancijose, vienas žymiausių pasaulio bėgėjų 1910 — 1920 metų periode. Nūrmis jį pamainė. — Kolemäinenas — paseno, jis dalyvauja jau 4 olimpiadoje. Jį visi gerbia. Nūrmis tik savo jaunais metais ir Kolemäineno nurodymais užėmė jo vietą pasauly. Iš kitų bėgėjų reikia pastebėti Losmaną (Estija); VII Olimpiadoje jis atbėgo antruoju ir buvo nugalėtoju 1923 metais Götėborgo Olimpiadoje. Karščio dėliai bėgimas buvo atkeltas iš 3 val. į 5. Lygiai 5 val. 23 min. starto šūvin išvyksta bėgėjų masė į tolimą kelionę dėl savo tautos garbės. Bėgimo distancija buvo aprūpinta 6 kontrolės punktais. Bėgimo kelias plentas. Bėgimo kryptis: iš stadiono plentu 21 klm. ir tuo pačiu keliu atgal.

Iš kiekvieno kontrolės punkto radio pranešdavo kokioj tvarkoj bėga ir koks tarpas tarp pirmųjų šešių bėgėjų.

Pirmuose trijuose kontrolės punktuose pirmu buvo grėkas Kramis. Ketvirtam punkte pasirodo jau antru De Mar (Amerika), pirmu eina Verger (Francija). Jau 5 punkte (19.250 mt.) antru pasirodo Steenros (Suomija) ir trečiu amerikietis De Mar. Šestam punk-

te jau Steenros (Suom.) eina pirmu. Šeštas punktas yra pusiaukelyj ir bėgėjai jau bėga stadiono kriptimi. Čia Losman (Estija) yra 12 tu.

Nuo tos vietos Steenros visą laiką buvo prišakyj kity. Stadione labai gyvai buvo sekami pranešimai, nors tuo laiku vyko rungtynės ir buvo net pasaulinių rekordų. Visiems buvo aišku, kad šiandien lemta Suomijai triumfuoti svarbiausioje ir didžiausioj Olimpiados šakoje, kuria ir užsidaro Olimpiada. Esant bėgėjams 4 klm. nuo stadiono atsidaro didieji geležiniai vartai, per kurios privalo įbėgti nugalėtojas t. y. „Maratono tribunoje“ per kurią visi išbėgo ir atbėgs. Esant bėgėjams 1½ klm. nuo stadiono girdėti trimitų pranešimai; reiškia reik paruošti kelią. Trimito garsai darosi vis garsesni ir dažnesni. Paskutinis trimitas pasigirsta ties geležiniais vartais ir atbėgo nugalėtojas Steenros (Suomija). Stadione visi atsistoja, ir kaip galėdami, reiškia savo entuziazmą nugalėtojui, kuris atbėgo labai lengvai ir nepavargęs. Jam dar prisieina apibėgti (nors jis galėtų ir apeiti) stadioną, nes publika kiekviename stadiono kampe nori jį pamatyti ir pasveikinti. Už gerų 6 minučių pasirodo antras Bertini (Italija), už 300 mt. trečias De Mar (Amerika), ketvirtu labai arti nuo De Mar ateina antras suomis Halonen. Suomijos laimėjimas aiškus ir užtarnautas.

Suomijos favoritas Kopelmanas negalėjo del karščio išlaikyti ir apleido bėgimą. Tas pats buvo ir su kai kuriais kitais.

Nugalėtojas Steenros yra 40 metų. Jis yra darbininkas Elsinkuose ir turi nemažą šeimyną. Sportu užsiima senai.

Nelaimingų atsitikimų laike Maratono bėgimo nebuvo.

Disko mėtymo finalas. Amerika išstato 4 mėtėjus, vieną suomiai ir vieną norvegai. Hauser (Amerika) laimi disko mėtymą.

400 mt. estafetinio bėgimo (4×100 mt.) pusiaufinalai ir finalas.

Pirmame pusiaufinale bėga Amerika Šveicarija, Kanada ir Graikija. Amerika laimi bėgimą su nauju pasaul. rekordu 41,0 sek. Šveicarija atbėga antra.

Antrame pusiaufinale laimi Anglija su 40,8 sek. antra Vengrija.

Trečiame pusiaufinale laimi Olandija su 42,2 sek; II — Francija.

Finalan patenka aukščiau išvardytos 6 komandos.

400 mt. estafetinio bėgimo finalas. Bėgimo vaisiai: 1. Amerika 41,0 sek; 2. Anglija; 3. Olandija; 4. Vengrija, 5. Francija, 6. Šveicarija.

10.000 mt. vaikščiojime (ėjimo finalas). Šioj šakoj lengvai laimi pirmus punktus 47 m. 49 sek. Frigerio (Italija).

4×400 mt. estafetinio bėgimo finalas.

Ir šioj estafetėj naujas pas. rekordas: Amerika 3 min. 16,0 sek. (naujas, pas. rekordas, senas 3 min. 16,6 sek. priklausė Amerikai, pastatytas 1912 metais Stokgolmo Olimpiadoje).

3000 mt. bėgimo finalas. Bėgimas šis yra aprašytas „šeštoj Olimpiados dienoj“ Karys 35 Nr. Šioj distancijoj vėl pasirodo geriausiai ilgų distancijų bėgėjai, tik trūksta Vide (Švedija), kurio komanda pralaimėjo, nors jis buvo pirmu ir nepateko į finalą.

Bėgime išsiskyrė Nurmi, Ritola, Ray (Amerika) ir Clark (Anglija) Amerika bandė šiame bėgime dar pakonkuruoti Suomijai.

Nurmi laimi su nauju olimpiniu rekordu, prabėgęs šią distanciją į 8 min. 36,9 sek. Antru atbėgo Ritola.

Sulig komandų 1 vietą laimėjo Suomija su 8 punktais, kas taipogi yra rekordų.

Šiandieną laimėjimo bokšte daug kartų pakilo Amerikos, Suomij ir Italijos vėliavos. Iš viso vėliavų

buvo pakelta 27 kartus iš jų 12 kartų Amerikos, 10 kartų suomių, 3 anglų ir po vieną kartą Australijos ir Italijos. Suomij himnui griežiant buvo apskelbtas I Olimpiniis čempionas Myyrra ir jo laimėjimas užtvirtintas. Taigi šiandien Suomija triumfuoja. Maratono laimėjimas nutrenkė visus šios dienos laimėjimus. Suomija skaitosi moraliu šios Olimpiados nugalėtoju. Visi stebisi, kad tokia maža tauta gali atstovauti Europą prieš milžiną Ameriką. Kitaip pasakius konkuravo 3 mil. prieš 100 milijonų.

Nors dar kitose stadionose vyksta kitos Olimpiniės konkurencijos, k.t. tenisas, irklavimas, plaukiojimas, rungtynės, boksas, sunkumų kėlimas ir kiti, bet jau jaučiasi, kad Olimpiados pamatas — lengvoji atletika, taip turtinga įvairiais mankšto būdais ir gražiais vaizdais pasibaigė.

Sulig laimėjimų valstybės įgyjo vietas 1. Amerika 255 pnk. 2. Suomija 166 pnk. 3. Anglija 85½ 4. Švedija 31½. 5. Francija 26½. 6. Šveicarija 14. 7. Pietų Afrika 11. 8. Australija 10. 9. Kanada 8. 10. Vengrija 7½. 11. Norvegija 6. 12. Argentina 5. 13. Estija 4. 14. Olandija 4. 15. Naujoji Zelandija 4. 16. Danija 3. 17. Japonija 1. 18. Čili 1.

Kas girdėti

Lietuvoje.

— **Naujo geležinkelio darbai.** Rugsėjo m. 11 d. pradėti žemės darbai naujai geležinkelio linijai Žemaičiuose Amaliai—Telšiai tiesti.

— **Audra Klaipėdoj.** Rugsėjo 10 ir 11 d. Klaipėdoj buvo smarkus vėjas, kuris pridarė daug nuostolių. Kai kur išbirėjo langai, pertrauktos telefono vielos ir t. t.

— **Klaipėdos uosto darbams toliau tęsti** Vyriausybė paskyrė dar 600.000 litų einamoj metinėj sąmaton.

— **Atradimai.** Lietuvos Universiteto ekspedicija, Papilės apylinkėse dviejų metrų gilumoj rado geležies rūdos sluoksnį arti 80 cm. storumo. Geležies nuosimtis tuo tarpu nežinomas. Ši ekspedicija dar šiais metais mano tyrinėti Lietuvos Latvijos pasienj, kur, manoma, gali būti akmeninių anglių.

— **Lietuvos šiųmetinis javų derlius,** einant Centralinio statistikos Biuro daviniiais, išskyrus rugius, daug geresnis už pernykštį, būtent: kviečių užderėję 10%, miežių 11%, avižių 3% ir žirnių, vikių 30% daugiau, negu pernai. Rugių užderėjo 15% mažiau, negu pernai.

— **Dainos choras** atsilygindamas Suomijos chorui „Suomen Lauulu“ už apsilankymą Lietuvoj, ruošiasi apsilankyti Suomijoj. Tuo reikalu didinamas choras ir greitu laiku bus paruošta dainų programa, kurią choras turės atlikti Suomiams.

Užsieniuose.

— **Prancūzų pelnas.** Prancūzų žinios skelbia, kad prancūzai Rūro srity nuo 1923 m. sausio 11 d. iki 1924 m. birželio pabaigos turėję pusketvirto milijardo frankų pajamų. Atmetus išlaidas gryno pelno pasilieka 1289 milijonai frankų.

— **Žemės drebėjimas Pietų Azijoj.** Filipinų salyne, sunaikino du miestu Costellan ir Suvrigao, esančius Mindaneo saloj.

— **Geležinkelių Konferencija.** Taline prasidėjo Lietuvos, Estijos, Latvijos ir Vokietijos geležinkelių konferencija, kurioj svarstomas tiesioginio susisiekimo suderinimo klausimas.

— **Del atrastų Livijaus raštų.** Prof. Martin di Fusco, kuris rado Romos istoriko Livijaus raštus,

yra policijos ieškomas vyriausybei pasiaiškinti, kadangi jis atsisako pripažinti vyriausybės teises į radinį ir manęs parduoti rankraštį Anglijoje bei Amerikoje už vieną milijoną svarų.

Atsiųstieji Redakcijai spaudiniai.

Pajūrio Sargas. Nepriklausomas Klaipėdos Krašto Lietuvių Laikraštis. Eina Klaipėdoje, Turgaus g-vė 48/49 Nr. Kaina 1 mėnesiui 1 lt. 20 ct., 3 mėn. 3 lt. 60 cent.

Pirmas šio laikraščio numeris pasirodė rugp. 13 d., antras rugsėjo 3 d. Antrame numery „Pajūrio Sargas“ pasižada neužilgo pradėti eiti reguliariai — kas savaitę, ir iliustruotas.

Iš šiųdviejų numerių matyti, kad laikraštis vedamas Lietuvos valstybinėje dvasioje. Nors jis spausdinamas gotų raidėmis, bet kalba gryna, taisyklinga, be vokiškumų bei provincijališkumų, panaši lotynų raidėmis spausdinamiems laikraščiams. Tiekia daug žinių iš Lietuvos žemės ūkio, prekybos bei pramonės sričių, ir kitokių. Be to, matyti, kad tilps ir dailės rašinių.

Laikraštis po 16 pusl. didumo, spausdinamas ant gero popiero.

St. Bs.

Klausimai ir atsakymai.

Laiškais į klausimus neatsakome.

Kl. 53. Išstarnavęs Lietuvos kariuomenėje privalomą laiką, dabar tarnauju viršstarnybiniu puskarininku. Ar galėčiau gauti žemės, kadangi esu iš lenkų okupuotos Lietuvos srities ir iš ten negaliu pristatyti jokių dokumentų apie savo padėtį namie? Vyr. pusk. J. Golėkas.

Ats. 53. Galėtum.

Kl. 54. Tarnavau kariuomenėje savanoriu ir turiu teisės žemės gauti, bet aš jos neimu, o vieton jos gavau iš Valstybės fondo plečių mieste trobesiams pasistatyti. Ar turiu teisės gauti medžių trobesiams pasistatyti, kaip tai yra duodama žemės gavusiems?

Eiln. rašt. B. Jaras.

Ats. 54. Taip.

Kl. 55. Mano tėvui mirus, motina ištekėjo už kito vyro. Ar gali patėvis užrašyti pusę mano tėvo palikimo savo vaikams ar kam kitam, jeigu jis pragyveno tame ūky 20 metų? Zemaitukas.

Ats. 55. Negali.

Kl. 56. Ar gali karį teisti už prasižengimą prieš mergelių nekaltybę, jeigu pasirodė pasekmės ir nenorikarys tos mergelės vesti, ir ar gali priversti karį duoti išlaikymą gimusiam kūdikiui? Paklydėlis.

Ats. 56. Vis vien teisiami ir kariai, lygiai kaip ir civiliai, ir priverčiami išlaikymą kūdikiui duoti, o nuo šito atsisakius baudžiami kalėjimu.

Kl. 57. Ar ims mano brolių į kariuomenę, jeigu aš pasiliksiu pulke viršstarnybiniu puskarininkiu?

Jaun. pusk. B.

Ats. 57. Paims. Atidedama tarnyba tik jeigu brolis tarnauja kariuomenėje pašauktu, mobilizuotu bei savanoriu.

Redakcijos atsakymai.

Jaun. pusk. B. Pasienio policija yra nekarinė organizacija, taigi Tamstos, kol atsitarnausi kariuomenėje, į ją neišleis. Kreipkis į apskr. viršininką.

Eil. P. V. 5 p. p. Nepasirašiusiam pilnos pavardės į klausimus neatsakinėjame.

J. p. A. Šatui. I. Dabar jokių pašalpų kareivių šeimynoms nebeišduoda. II. Puskarininkų nebeužlaiko. III. Tamsta galėtum žemės gauti ne kaipo karys, bet kaipo bežemis.

P. Grineliui. Kokius daiktus išduoda kareiviams, paleidžiamiems iš kariuomenės, šak. Kar. buvo skelbiama, tik netingėkite geriau į juos pasižiūrėti. Žinoma, nedaugiau, kiek reikia pilnai apsirengti, atsižūrint laiko sezono.

Vyr. pusk. Kazlauskui. Paleisti iš kariuomenės leidžiami išvažiuoti į užsienį. Reikalingi dokumentai įleidimui Tamstos į Ameriką, kuriuos privalo išsiryptinti Tamstos Amerikoje gyvenantis tėvas, o Tamstai pačiam reikės gauti iš Mobilizacijos Skyriaus liudymą, kad esi atlikęs karo prievoles, apskrities viršininko ištikimybės liudymą ir pagaliau su visais dokumentais reikės kreiptis į Amerikos Atstovybę Lietuvoje.

„Kario“ Skaitytojui. Reikalinka turėti koks dokumentas iš Amerikos apie brolio dingimą arba negalint iš ten gauti bandykite padaryti savo valsčiaus valdyboje, pagalba liudininkų, kurie nurodytų, kad tikrai nuo 1914 m. jokių žinių apie brolių neturite ir tą dokumentą pridėję prie prašymo kreipkitės per savo apskr. naujokų ėmimo komisiją, kad Tamstą paleistų iš karo tarnybos.

Užmirštam. Iš Tamstos klausimo nematome ar buvote išstarnavę 6 mėn. iki pr. m. lapkričio m. 1 d.; tuo būdu negalim atsakyti.

Virš. Butavičiui. Kai išstarnausi pasižadėtą laiką kreipkis į 9 p. pulko vadą, jeigu jis sutiks priimti, daugiau kitokių formalumų nereikėtų atlikti.

G. B. Mušti ir kolyti bauriais žodžiais yra neleistina ir pasitaikius tokiems įvykiams reikia skųstis viršininkui. Daboklės bausmė kaip tik puskarininkiams ir tūkoma, kadangi jų su šautuvu nestatoma.

„Literatūros“ Кнугне

Kaune, Laisvės Aleja 54 Nr. galima gauti pirkti šių karo knygų:

1. Временное наставление по военно дорожн. делу.
2. Времен. устав понтонных частей. Отдел работы по устройству переправ.
3. Абжелтовский. Тактика авиации.
4. Григорьев и Сергеев. Справочник по воздушному флоту.
5. Корольков. Стратегический очерк войны 1914—1918 г.
6. Мировая война. Луцкий порыв 1914—1918 г.
7. Инж. Хоменко. Плотничное и столярное дело.
8. Маскировка на западе. Сборник инструкции и документов.
9. Гаазе. Тактические упражнения и воен. игра.
10. Прейфер. Проект пехотного устава. Бой.
11. Игры. Физическая подготовка.
12. Лыжи. физическая подготовка.
13. Халенский. Связь в полку, батальоне и роте при наступлении.

Be to, yra didelis pasirinkimas knygų iš visu mokslu ir meno sričių: karo, teisės, technikos, medicinos ir t.t. Nuolat yra visi Karo Mok. Skyr. leidiniai. Karo bibliotekų papildymas sulig normalio katalogo. Bibliotekoms, mokymo įstaigoms ir organizacijoms nuolaidai.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Majoras P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.